

ÖTÜKEN

İBİŞ'İN
RÜYASI

(Piyes)

Tarık Buğra

YAYIN NU: 1562

EDEBÎ ESERLER: 816

T.C. KÜLTÜR ve TURİZM BAKANLIĞI

SERTİFİKA NUMARASI: 16267

ISBN: 978-605-155-978-0

www.otuken.com.tr | otuken@otuken.com.tr

ÖTÜKEN NEŞRİYAT A.Ş.®

İstiklâl Cad. Ankara Han 65/3 • 34433 Beyoğlu-İstanbul

Tel: (0212) 251 03 50 • (0212) 293 88 71 - Faks: (0212) 251 00 12

Editör: Ayşegül Büşra Paksoy

Kapak Tasarımı: GNG Tanıtım

Dizgi-Tertip: Damla Acar

Kapak Baskısı: Pelikan Basım

Baskı: ANA BASIN YAYIN GIDA İNŞ.SAN.VE.TİC.A.Ş

Mahmutbey Mah. Devekaldırımı Cad. 2622 Sk. Güven İş

Merkezi No:6/13, Bağcılar / İstanbul

Sertifika Numarası: 20699 Tel: (0212) 446 05 99

İstanbul - 2020

Kitabın bütün yayın hakları Ötüken Neşriyat A.Ş.'ye aittir. Yayınevinden yazılı izin alınmadan, kaynağın açıkça belirtildiği akademik çalışmalar ve tanıtım faaliyetleri haricinde, kısmen veya tamamen alıntı yapılamaz; hiçbir matbu ve dijital ortamda kopya edilemez, çoğaltılamaz ve yayımlanamaz.

TARİK BUĞRA (d. Akşehir 1918 – ö. 26 Şubat 1994); Cumhuriyet Dönemi Türk edebiyatının en önemli yazarlarından olan Tarık Buğra ilk ve orta tahsilini Akşehir’de tamamladı. Konya Lisesi’ni bitirdi (1936). Çeşitli aralıklarla İstanbul Üniversitesi’nin Tıp, Hukuk ve Edebiyat fakültelerinde ikişer üçer yıl okuyup vazgeçti. Akşehir’de çıkardığı *Nasrettin Hoca* gazetesi ile gazeteciliğe başladı. İstanbul’a gelince *Milliyet*, *Yeni İstanbul*, *Haber* ve *Tercüman* gazetelerinde fıkralar yazdı, sanat sayfaları düzenledi. Haftalık *Yol* dergisini çıkardı.

Tarık Buğra, gazetecilikle olan ilgisini 1983 yılı sonuna kadar devam ettirdi. Gazete yazılarının değişik ve kendine has özellikleri vardır. Hiçbir zaman basmakalıp düşünce ve ideolojilerin takipçisi olmamıştır. Zaman zaman dil, edebiyat ve sanat konularına da yer verdiği bu yazılarında hür, bağımsız ve meseleler karşısında tarafsız bir yazar olma vasfını kaybetmemiştir.

Tarık Buğra, edebiyat dünyasına küçük hikâyelerle girdi. Cumhuriyet gazetesinin açtığı bir yarışmada “Oğlumuz” adlı hikâyesi ile ikinci olması, onun için bir dönüm noktası olmuştur. Daha sonra *Çınaraltı* ve *İstanbul* dergilerinde hikâyeler yazmaya devam etti. Bu hikâyeler kronolojik bir sıra ile incelendiğinde ilk dikkati çeken şeyin, yazarın bir acemilik/çıraklık dönemi olmasıdır. Hemen her yazarda takip edilen zaman içinde ustalaşma, Tarık Buğra’da görülmez. O, daha ilk hikâyesinde usta bir yazar olduğunu ortaya koymuştur. Hikâyelerinde daha çok yakın çevre, aile hayatı, sevda ilişkileri, küçük kasaba intibaları gibi ferdi ve dar çerçeveli konular göze çarpar. Tarık Buğra olay değil, atmosfer hikâyecisidir.

Roman dünyamızda Tarık Buğra’ya sağlam ve sarsılmaz bir yer sağlayan eseri hiç şüphesiz *Küçük Ağa*’dır. Bu eserde ve bunun devamı olan *Küçük Ağa Ankara’da* ve *Fıravun İmanı* romanlarında Millî Mücadele ilk defa değişik bir açıdan ele alınmıştır. Daha çok devletin resmi görüşünden hareket eden Kurtuluş Savaşı romanlarının tam aksine bu üç romanda meseleler, insan/millet açısından ele alınmış, yeni ve doğru bir yorumla ortaya konulmuştur. Bu roman “tarihî açıdan Millî Mücadele’de insanın yeri, milletin yeri nedir?” sorularının cevaplarını araştırır.

Yazar, *Yağmur Beklerken* romanında Serbest Fırka denemesinin, *Gençliğim Eyyah*’da ise 1970’li yıllarda Türkiye’nin bir numaralı meselesi haline gelen anarşi olaylarının değişik yönlerini,

perde arkasını tasvir ve tahlil eder. Tarık Buğra, *Osmancık* romanı ile de, Osmanlı devletinin kuruluş yıllarını anlatmıştır. Bu eserde de cihan devletini kuran irade, şuur ve karakterin tahlili vardır.

Tarık Buğra, roman kahramanlarını idealize etmez. Onun romanlarındaki bütün tipler tabiidir. İnsanı, en gerçek ve inkâr edilemez yanından -mizacından- ve insanın en soylu duygusundan -hüzünlerinden- ele almıştır. Bu özellikleriyle Tarık Buğra, realizmin Türk romancılığındaki en usta yazarlarından birisidir. Tarık Buğra'da belli ve kalıplaşmış bir fikri ispatlama, yorumlama ve propogandasını yapma endişesi yoktur. O, romanı, roman olarak düşünür. Tarık Buğra'yı bugün ve gelecekte sarsılmaz yapan özellik onun bu tutumudur. Ona göre roman, hatta sanat "kâinatı ve insanları bir mizaca göre yeniden yaratmaktır." Bu açıdan bakılınca Tarık Buğra, bir tahlil ustası olarak göze çarpar. Onun bazı romanlarında insan, bazılarında mesele ön plândadır, fakat ikisi de her zaman dengelidir. Tarık Buğra roman ve tiyatro gibi yarına kalıcı eserlerin en mükemmel kültür Türkçesi ile yazılacağını savunmuştur. Sanat eseri için her türlü basmakalıbı reddeden bağımsız bir sanat anlayışını benimsemiş olan Tarık Buğra, güzel Türkçesi, canlı ve yoğun üslûbu, derin tipleri ile Türk hikâye, tiyatro ve roman yazarlarının başında yer almıştır.

Eserleri: **Hikâye:** Oğlumuz (1949), Yarın Diye Bir Şey Yoktur (1952), İki Uyku Arasında (1954), Hikâyeler (1964, yeni ilavelerle 1969) **Tiyatro:** Ayakta Durmak İstiyorum, Akümülatörlü Radyo, Yüzlerce Çiçek Birden Açtı (1979), İbiş'in Rüyası, Bir Ben Vardır Benden İçeri, Güneş ve Arslan, **Gezi Yazıları:** Gagaringrad (Moskova Notları) (1962), **Fıkra ve Deneme:** Gençlik Türküsü (1964), Düşman Kazanmak Sanatı (1979), Bu Çağın Adı (1990), Politika Dışı (1992). **Roman:** Siyah Kehribar (1955), Küçük Ağa (1964), Küçük Ağa Ankara'da (1966), İbiş'in Rüyası (1970), Firavun İmanı (1976), Gençliğim Eyvah (1979), Dönemekte (1980), Yalnızlar (1981), Yağmur Beklerken (1981), Osmancık (1983). **Senaryo ve oyunu:** Sıfırdan Doruğa-Patron (1994).

KIŐİLER

NAHİT
HATİCE
VASİF
SADİ RIZA
RIZA BABA
BERBER KADRİ
VEDAT ZEYDANLI
ZOZO
NECLA
TEKGÜL
DAVULCU TOPAÇ

I. PERDE

(1930'lardaki bir tuluat tiyatrosunun sahnesi ve kulisinden gerekli bölümler: Nahit'in ve Hatice'nin makyaj odaları.. paravanlar.. sahne için gerekli öte beri. Bu tiyatronun oyunlarını bir tül perdenin ardından veya renkli ve zayıf bir ışıktadır. Öyle veya böyle, ama flu.

Perde açılırken uzaklarda bir davul ile bir trompet çalıyor, belli aralarda da çığırkan bağırtıyor.)

ÇIĞIRTKAN — Başlıyor beyler.. burada.. bu akşam. Nuran Tiyatrosu'nda, bu akşam, dans, raks, düetto.. varyete.. kanto ve.. ve komik-i şehir.. sanatkâr-ı yegâne. (Işıklar açılırken Nahit Bey odasına gelir. Rıza baba her zamanki gibi iskemlesinde oturuyor: Sanki donmuş veya uykuda) Nahit Bey tarafından.. arzu-yu umumi üzerine, beşinci defa tekraren "İbiş'in Ümitsiz Aşkı" nâm gülünçlü komedi. Bu akşam beyler, burada Nuran Tiyatrosu'nda,.. başlıyor.

NAHİT — (Pardesüsünü asar. Kapısı daima aralık. Makyaj aynasının karşısına otururken) Baba! (Rıza baba her çağırışında eşikte dir) Baba, çay. (Ceketini çıkarıp asar. Zozo eşikte. Onu ve diğerlerini aynadan görür) Merhaba Zozo.

ZOZO — Ah Nahit Beyziğim.. bu akşam (bir omuz ve göğüs figürü) nasin oynayazayım göreceksin.. bambaşka bir ZOZO. (Diğer kadın ve erkek oyuncuların sokaktan gelişlerini görürüz: Kadınlar mantolu, başörtülü, donuk; fakat Nahit'in odasını geçer geçmez değişir, mizaçlarını bulurlar. Salon yavaş yavaş dolar; bunu uğultulardan, satıcı seslerinden anlarız)

: “Hani ya çekirdek.. dumanı tütüyor leblebi.. beş mandalina beş kuruş”. (*Çığırkanın bir iki ünleyişinden sonra, gene salondan sazların akordları gelmeye başlar.*)

NECLA — Merhaba ağbey.

NAHİT — Hayrola?

NECLA — Sadi.. geldi. Çıkarmışlar işten... kovulmuş.

NAHİT — Eee? Nerde?

NECLA — Çekiniyor.. utanıyor yâni

NAHİT — Laf. Söyle hadi.

SADİ — (*Eşikteki Necla'nın işaretini ile pat diye odaya dalar*) Sepetlediler, dede.

NAHİT — Yok canım? Geçin, oturun.

NECLA — Ağbey.. ben...

NAHİT — Peki Necla; nasıl istersen. (*Necla'dan sonra*) Demek öyle? Eh, ikimizin de gözü aydın; çalışırsın bizimle. Tabii zor gelmezse.

SADİ — Kime zor gelmezse, dede?

NAHİT — Hadi hadi. Darülbedâviden sonra? Nuran Tiyatrosu?

SADİ — Geç efendim.

NAHİT — Şekspirlerden, İbsenlerden.

SADİ — Geç efendim.

NAHİT — (*Babanın getirdiği çayı gösterir*) İçer miydin?

SADİ — Sağ ol.. daha yemek bile yemedim.

NAHİT — Konyak?

SADİ — Bak o olur.

NAHİT — *(Masanın bir gözünden konyak ve kadeh çıkarır. Doldururken)* Zor gelir sana bizim İbiş uydurukları.. ama senin çıkman şart değil. Arada bir, sizin o sanat mâbedine sokulmayan bir Çehov, bir Pirandello patlatırız.. senin için.

SADİ — *(Kadehi alırken, hangisi için belli değil)* Sağ ol dede.

NAHİT — Oynuyoruz zaten.

SADİ — Biliyorum, konuşulurdu orada da. Muhsin Bey bile, bir seyretsem bizim Nahit'i derdi.

NAHİT — Bizim Nahit'i? Ama haklı.

SADİ — Hatırladın!

NAHİT — Unutulur mu?

SADİ — Nasıl dizilmiştik önünde? Mektep talebeleri gibi?

NAHİT — Jül Sezar'ı hazırlıyorduk.. figüran olacaktık. *(Ufak bir ara)* Heveskâr ve kabiliyetli gençler oynuyordu. *(Ara)* Sahi, ne demek heveskâr ve kabiliyetli, ha?

SADİ — Boyları bir yetmişten yukarı.

NAHİT — Ne gezer o boy bizde?

SADİ — Ve yaşları yirmiden küçük.

NAHİT — On sekizime yeni basmıştım.

SADİ — Dede, bir kadeh daha.

NAHİT — On sekiz yaş! Yedi ay önce baba evini bırakıp kaçmış bir Hamlet, belki de Jül Sezar'ın ta kendisi. Tiyatro için deli divâne olan bir budala heveskâr. Rahmetli paşa babamın sesi hâlâ kulağındadır: “Tiyatrocu mu olacaksın ne?”

SADİ — (*Kadehi alır*) Sağ ol.

NAHİT — Eee... On sekiz!

SADİ — Ama ben, dede.. ben senden üç yaş büyüktüm.

NAHİT — Büyüktün.. o zaman. Hoş.. dede demeye hemen başlamıştın ya, o da başka.

SADİ — Nasıl sevinmiştik ha, kabul edilince? Hele sen.

NAHİT — Param bitmişti. Açtım.. aç.. ve artık ümidim kalmamıştı. Herkesi beğenecek, ama beni değil sanmıştım. Hepiniz de dalyan gibi delikanlılardınız.. pırıl pırıl. Beni beğenmemesi, kabul etmemesi lâzımmış gibi geliyordu bana. “Evet.. siz de” deyince birdenbire, o sefaletten, o pis kokulu, o yapış yapış gömlekten kurtuluvermişim gibi geldi. (Ara) Çok sürmedi ama.

SADİ — Yok be dede.. bir şeyden anladığı yok. Kadroya seni değil de beni aldı, beni beğendi.

NAHİT — Öyle deme, haklıydı pek alâ.. bir sahne anlayışı var onun.

SADİ — Aldandı ama, ne haber?

NAHİT — (Eşiğe gelen Eyüp Kadri'ye) Başlayalım. (Sonra) Tanımadın mı? Berber Kadri Bey.. o da bizimle idi.

SADİ — Tamam.

NAHİT — Sen derdin Berber Kadri Bey diye.

SADİ — Tamam tamam.. yaşı büyük diye almamıştı. Koca bir devir geçti be dede.

NAHİT — Ne ise, bizim de on sekizinci yaşlarımız oldu. Şimdi beni bırak da İbiş olayım. (Eyüp Kadri ilk çınğırağını çalınca söylemiştir bu cümleyi) Ha Sadi.. bir şey sorsam kızmazsın bana, değil mi?

SADİ — (Durur) Amma yaptın ha, dede.

NAHİT — Ne zaman nikâhlanacaksın Necla ile?

SADİ — Buna mı kızacakmışım? Dede; bundan başka bir şey düşündüğüm yok.. dede.. inan. Ama.. anla...

NAHİT — Para meselesi ise, dert etme onu. Kazanıyoruz işte, çok şükür. Ve, bizim döküntüler bile senin Darülbedâyi'den aldığından çok fazlasını alıyorlar. Hadi şimdi.. artık beraberiz.

SADİ — Sağ ol, dede. (Çıkar, Nahit makyajına başlar)

NECLA — (Sadi'yi az ötede karşılar) Nasıl?

SADİ — (Artık büyük ve insafsız) Oldu işte.. tahmin ettiğim gibi. Ne kadar da seviyor seni.

NECLA — Hepimizi sever Nahit ağbey. Seni hepimizden çok tabi.

SADİ — Sahi mi? Ne ise, teşekkür ederim. Yo.. elbette; senin hatırın için aldı işe. Öyle öyle.. hadi eyvallah. (Kadri perdelerin önünde üçüncü çınğırağı da çalar, perde açılır. Tekgül'ü alkış kırıntıları karşılar. Acemi

bir söyleyiş ve ona göre bir oyun: “Denize dalayım mı? Bir balık alayım mı?”)

NECLA — Beklemeyecek misin beni?

SADİ — Burada? Bu mini mini kedi yavrularının arasında?

NECLA — Hepsi de tertemiz insanlardır onların. Öyle olmasa tutmaz Nahit ağabey. Sonra.. çalışıyorlar işte.

SADİ — Belli.

NECLA — Hem bize ne? İlk defa sen götüreceksin beni eve.. bekle.

SADİ — Gelir alırım. Yemek yemedim daha.

NECLA — Çok içme hiç değilse.. hı?

SADİ — Nasıl?

NECLA — Geç kalma dedim. Nahit ağbeyi.. beni seyredersin.

SADİ — Bundan sonra başka bir şey yapmayacağım ki.. hadi; bak işine sen. *(Necla çekilir. Tekgül oyununu bitirir ve karşılandığı gibi uğurlanır. Kadri çingırağını çalar. Sırası gelen Zozo oyun kıyafeti ile gelir.)*

ZOZO — Seyredezeksin beni?

SADİ — Elbette *(Perde açılır, Zozo fırlar, çok alkışlanır, öpücükler yağdırır, sonra başlar. “İki koca alazağım, iki koca alacağım / Biri genç biri ihtiyar / İhtiyar para versin gence vereyim / İki koca alazağım” Sadi bir parça seyrettikten sonra gider. Alkışlar Zozo’yu ikinci oyuna zorlamakta. Kadri, İbiş’teki Peder rolüne yarı hazır, çingırağını üst üste çalar. Rıza Baba Nahit’e yeniden çay getirir. Zozo ikinciye çıkar: “Dün akşam Osmanbey’de yakaladım sana / Kör olasica gözlerin sasirtti bana”. Necla gelir; o da yarı*

yarıya “Kerime Hanım”laşmıştır. Nahit'in odasına yaklaşır ama cesaret edemez. Tam dönecek)

NAHİT — Necla.

NECLA -- (Can atar) Buyur ağbey.

NAHİT — Gitti mi?

NECLA — Gelecek.. yemek yememiş daha. Beraber gideceğiz.

NAHİT — Üzülme.. iyi olacak. Üzülme.

NECLA — Sağol ağbey. (Kaçar gibi gider. Leyla oyuna hazır, paravanaya yaklaşır, Zozo oyununu bitirir ve nefes nefese, daima neşeli, daima canlı, odanın kapısına gelir.)

ZOZO — Ah vire Nahit Beyziğim, yiyecek bunlar beni.

NAHİT — (Necla için duyduğu hüzne rağmen okşamaya mecbur) Eee; o kadar tatlı olma sen de. (Zozo bir kahkaha koyar ve “Çapkın çapkın” şarkısını mırıldanarak koşar gider. Nahit'in yüzü artık İbiş'tir; sıra kıyafetinde. Kadri ise tepeden tırnağa Peder olarak çingırağını çalar. İşinin ustası olan Leyla oyununa başlar. Bu arada oyuncular ile yamaklar İbiş'in öte berisini taşırlar. Leyla oyununu bitirince de sahneyi hazırlamaya başlarlar. Vasıf gelir)

NAHİT — Ne iyi ettin.. gel. Bir haberim var sana.

VASIF — Sadi mi?

NAHİT — Ne biliyorsun?

VASIF — Gördüm. Arnavut köftecide.. çekiyor. Sahnede sandım. Biraz sonra tiradına başlayacakmış gibi.

NAHİT — Baba! Yapma be Vasıf.. iyi çocuktur Sadi.

VASIF — Öyle. Öyle de, kötü çocuk rolüne çıkacakmış gibi gelir bana.. nedense.

NAHİT — Sevemedin gitti. Baba, çay. Çıkarmışlar Darül-bedâyi'den.

VASIF — Sebep?

NAHİT — Sormadım.. ama o faşistlik, Nazilik hikâyesidir.

VASIF — Başlattın işe tabii? Aylığını verdin mi?

NAHİT — Hiçbir şey olmasa, arada Necla var Vasif. (*Yatırtmak için sevinçli*) Nikâhlanacaklar. Vallahi. Necla söyledi. Ne güzel, değil mi? Bunca yıl sonra...

VASIF — Ah koca bebek.

NAHİT — Paylayıp durma be.

VASIF — Peki peki. (*Öteki sahnenin ışıkları kuvvetlenir; Nahit'in odası daha fazla olmak üzere, kalan bölümler ise loşlaşır. Peder sedire kurulur, çubuğunu yakar, Necla, tam Kerime Hanım olarak çingırağı çalar.*)

NAHİT — Aasma suratını.

VASIF — Necla.. nikâh.. laf bunlar. Belki de sen uydurdun nikâh hikâyesini.. yapmadığın şey mi?

NAHİT — Uydurmadım, emin ol.

VASIF — Gördüm Necla'yı; bu müjdeye hiç uygun değildi.

NAHİT — Aceleden Necla dedim, kararı veren Sadi. Bu daha önemli değil mi?

VASIF — Peki peki, hep aynı masal. Eşikteki mini mini kedi yavruları, karda kıyamette kalmış.

NAHİT — (*Keser*) Kar, kıyamet.. karayel! Ben öyle havalarda, bilirsin Vasıf, çok eşiklerde miyavladım.. hem de son gücümü miyavlamak için, kapı açtırtmak için harcayarak. Açılmadı kapılar. Başkaları da mı tatsın bunu, sobam gümbür gümbür yanarken?

VASIF — Mesele o değil, Nahit.. galiba, öyle olsa konuşmazdım. Senin açlığın, yoklukların değil, üstünlüklerin, kabiliyetlerin geri çevrildi. Ötekilerle ilgilenmek çok daha başka bir konu.

NAHİT — Üstünlük.. kabiliyet! Herkesin bir üstünlüğü, bir kabiliyeti vardır. Marifet onu görebilmekte. Benim baş vurduğum tiyatro müdürleri, insana; “Dur hele, nelerin noksan, nelere yaramazsın?” diye baktırlardı. Ve görüverirlerdi boysuzluğumu, çarpık çenemi, koca burnumu hemencecik. Bir suratıma gülmedikleri kalırdı. Acısını unutmadım bunun ben. Onun için de başka gözle bakarım eşiğime gelen kediklere: “Dur hele, nelerin var, nelere yararsın, bir görelim” diye bakarım, ben. Bulurum da. (*Ara*) Sadi'nin bir şeyleri var, bir şeylere yarar Sadi. Anla işte.

VASIF — Anlarım. Anlayışsız olmadığımı bilirsin. Ama dikkat et; haset küpü o. Bir başarı, güzel bir şey görmesin; kıskançlıktan kuduruveriyor.

NAHİT — Amma yaptın ha! Allah her şeyi vermiş ona, neyi kıskanacakmış?

VASIF — Bu gece benim eczane nöbetçi.

NAHİT — Enfes, sabahçıyız desene. Seyredecek misin oyunu?

VASIF — Evet. Gideyim aşağıya; perde açılıyor bile.

PEDER — Eee.. işte böyle; kimin varsa Allah bağışlasın.
(*Seyircilerden alaycı mı alaycı “âmin”ler. Peder oralı olmaz, bu gibi durumlarda hep yaptığı gibi öksürerek, rol keserek sırasını bekler:*) Bizim Kerime Hanım, işte geldi on altısına bastı.

BİR SES — Bağırma bassın, bağırma.

PEDER — Eh, bendeniz de sinni kemâlimi buldum, iyice yaşlandım.

BAŞKASI — Kime yutturuyorsun lan? At o takma sakalı, benden gençsin.

DİĞERİ — Darüttalim'den biliriz seni; pişpirikçi sen de.

ÖTEKİ — (*Peder sık sık öksürmek zorunda kaldığı için*) Fena üşütmüşsün sen yahu, söyle yengeye ihlamur kaynatsın.

BERİKİ — Yok be.. ihlamur ne yapar öksürüğe? Elma kabuğu, elma kabuğu kaynattır sen.

ÖTEKİ — Sizin kaynattığınız ne? Hıyar kabuğu mu?

BERİKİ — Ne o yâni, soyduk mu seni?

ÖTEKİ — Kim dedi lan onu?

BAŞKASI — (*İnceltilmiş bir ses, yapmacık bir korku telaşıyla*) Valla-hi ben söylemedim, amca! (*Bir yığın kahkaha*)

OTORİTER BİR SES — Yeterrr!

NAHİT — (*Vasıf gibi o da kulak kesilmiş, sesleri keyifle dinlemektedir*) Ne güzel.. hep beraber oynuyoruz.

VASIF — Kaçırmayayım.. hadi.. locadayım.

PEDER — Bir ayağımız çukurda. Üstelik dünyanın binbir hâli var.

Böyle olunca da insan; aaaahh, kızımın mürüvvetini bir görsem diyor. Varlıklıym da çok şükür.

ÖTEKİ — Ulan böyle de niye vermiyorsun kasap Ziya'ya borcunu?

BERİKİ — Simitçiye bile taktı be.

PEDER — Allah nazardan saklasın, kızım da ayın on dördü gibi.

BAŞKASI — Bir görelim amca.

PEDER — Talibi çok; fakat kime vermeli?

BİRİSİ — Bana ver, bana.

ÖTEKİ — Sakın ha, ahbap; metelik tutmaz o.

PEDER — Kendi kendime dedim ki “Eeeeyy Ağlamışoğ-
lu Feyzullah Efendi; bu zaman ü zeminde kimin ne
olduğu bilinmiyor. Paşazade diyorlar, bakıyorsun
gırtlığına kadar borca batmış kumarbazın, ayyaşın,
sefihin biri. Aaah, aahhh.. dahası var: Kızlar da ar-
tık kendi beğendiklerine, kendi seçtiklerine varmak
istiyorlar. Benim mini minicik Şükufe'm, çok şükür
öylesi değil amma, lâf aramızda, doğrusu da o. Artık
devri cumhuriyette, bu ilm ü irfan asrında da bizim
küflü kafalarımızı dinleyecek değiller a? Her ne hâl
ise efendim, sözü uzatmayalım.

BİRİSİ — İyi edersin moruk.

PEDER — Düşündüm, taşındım ve dedim ki, “Eeeeyy Ağ-
lamışoğlu Feyzullah Efendi; en iyisi, çağır sen ker-

meni ve sor. Belki de o körpecik kalbinde bir aslan vardır.. bir seçtiği, beğendiği vardır. Kızdır diye gönlü olmayacak değil a? Vardır. Baktın ki öyle, ee-eyy Ağlamışoğlu Feyzullah Efendi, ya Allah ya Settar de, baş göz et çık vesselâaaaam!”

ÖTEKİ — Hay yaşayasın.. kurtar milleti be!

PEDER — *(Kalkar, öne gider, dimdik durur, boynunu yanlamasına uzatarak öter) İbiiiışş!* *(Seyircilerde alkış, neşeli naralar. Peder bekler ve tekrarlar) İbiiiışş!* *(Nahit kalkar, paravananın yanına gider, tenekesini kontrol eder. Peder aynı) İbiiiış!*

NAHİT — *(Olanca kuvveti ile) Effendüüüüm?*

PEDER — *(Alkışların dinmesini bekler. Aynı) Nerdesin lan?*

NAHİT — *Kömürlükteyim (yutar gibi) lan.*

PEDER — *N'aparsın kömürlükte?*

NAHİT — *Bayramlıklarımı giyerim. (Tekmeyi basar tenekeye ve sahneye dalar. Salonda alkış, kıyamet. Nahit onları efendice temannâlarla yatıştırır)*

PEDER — *(Bütün bunlardan habersiz, gene öylece öter) İbiiiış!*

NAHİT — *(Pesten çıkardığı melodiye uygun bir figürle) Güüüüşş.*
(Sonra olanca kuvvetiyle) Effendüm?

PEDER — *(Sıçrar, bir solukta, keskin) İbiş!*

NAHİT — *(Aynen) Efendüm?*

PEDER — *Nerdesin?*

NAHİT — *Burdayım. Benü mü emretting?*

PEDER — *Öyle zahir.*

NAHİT — Buyur efendüm.

PEDER — Giiit.. nereye be âdem?

NAHİT — Git demedün mü efendüm?

PEDER — (Öfkenin en korkunç hâli; yani sakın) İbiş!

NAHİT — (Hepten sakın) Efendüm?

PEDER — İbiş sen adamı deli edersin.

NAHİT — (Övünür) Ederim, efendüm.

PEDER — Öldürürsün.

NAHİT — (Kabadayı) Ciyğğğgerini bile sökerim.

PEDER — (Çileden çıkmış) İbiş!

NAHİT — (Siner) Efendüm?

PEDER — (Gene başkumandan) Giit. Duurrr. Gelll. (Bu defa yakasından tutar) Git söyle kerimem hanıma, derhal burada olsun!

NAHİT — Baş üstüne efendim. (Necla paravanaya gelmiştir. Nahit onun yanına çıkar. Nahit Bey olur. Peder içeride üçüncü lâhavle'sini çekerken, Necla ayağını yere vurarak sözüm ona kapıyı çalar)

PEDER — (Heybetli, vakur) Gelll!

NECLA — (İçeriye sızrar; cıvıl cıvıl, fingirdek bir genç kızı taklit ediyor) Beni emretmişsiniz babacığım.

PEDER — Kim? Beni mi? Seni mi? Ha.. eveet, elbette.

NECLA — Buyrun babacığım.

PEDER — Bak Şükufe.

NECLA — Baktım babacığım.

PEDER — Bana yalnız babacığın diye bakma Şükufe. Ben senin hem baban hem de annenim. Rahmetli valideciğın...

NECLA — *(Hemen ağlamaya başlar)* Aaah anneciğım, anneciğım.

PEDER — *(Aynen)* Aaah Zennubeciğım, Zennubeciğım. *(Toparlanıverir)* Bak kızım, dinle.

(Nahit girer)

NECLA — Dinliyorum babacığım.. anneciğım.. şeyy işte; dinliyorum, hem babacığım hem anneciğım.. amaa-annn, üüüff! *(Gene ağlamaya başlar)*

NAHİT — Ne ağlatıyorsun be!

NECLA — Hep kabahat sizde babacığım.

NAHİT — Sen de ya!

NECLA — Ne vardı sanki anneciğme...

NAHİT — Öyle ya, ne vardı anasına av...

PEDER — Susss sen.

NAHİT — Ne paylıyorsun be.. yavrucağı ağlattığın yetmemiş gibi. *(Necla'yı sarar, okşar. O da kendini bırakır.)* Ağlamaaaa sen; ağlama kuzusu.

PEDER — Çek'killl. *(Nahit hemen çekilir)* Şükufe! Dinle.

NECLA — *(Hiçbir şey olmamış gibi)* Dinliyorum babacığım.